

CHARAKTERISTIKA MATURITNÍHO PŘEDMĚTU – PROFILOVÁ ZKOUŠKA

Název maturitního předmětu:

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Zákonné podmínky:

Součet týdenních vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících stanovených učebním plánem ŠVP činí za celou dobu vzdělávání nejméně 4 hodiny. Pokud je obsahem zkoušky více obsahově příbuzných předmětů nebo jiných ucelených částí vzdělávacího obsahu ŠVP, pak se jejich týdenní vyučovací doby sčítají.

Doporučené podmínky:

volitelný předmět Společenskovední seminář, popř. Ekonomický seminář, Právní seminář, Politologický seminář, Psychologický seminář (dle ŠVP)

Forma maturitní zkoušky: ústní zkouška

Podrobnější popis formy zkoušky:

- 26 témat, téma se losuje
- součástí zkoušky je pracovní list s textem a otázkami k danému tématu
- příprava 15 minut, zkoušení 15 minut
- hodnotí se znalosti, schopnost analyzovat text, hledat souvislosti a orientovat se ve schématech, apod.

Maturitní témata

1. **Psychologie**
Psychologie jako věda, základní psychologické směry, psychika a její podmíněnost, vědomí, nevědomí, chování, prožívání, psychické jevy (psychické procesy, stavy, vlastnosti)
2. **Psychologie osobnosti**
Definice osobnosti, dynamika a struktura osobnosti, ontogeneze psychiky, zaměřenost osobnosti, poruchy osobnosti
3. **Psychika moderního člověka**
Učení, faktory ovlivňující učení (paměť, motivace, vůle, emoce, inteligence), stres a jeho zvládnutí (deprivace, frustrace, reakce na stres), psychohygienu a její význam, sociální psychologie
4. **Sociologie**
Sociologie jako věda, vývoj sociologie (směry v sociologii a významné osobnosti), socializace, sociální interakce, sociální konflikty a jejich řešení
5. **Společnost**
Kultura a její prvky, sociální struktura, stratifikace a mobilita, sociální status a role, sociální útvary, sociální komunikace, masová komunikace, společenský vývoj, problémy současné společnosti
6. **Média a společnost**
Komunikace, podstata, význam a funkce médií, historie médií, mediální obsahy, druhy médií, cenzura, propaganda, reklama, předsudky a stereotypy v médiích, žurnalistická práce a její etika, novinářské organizace, mediální gramotnost
7. **Politologie**
Politologie jako věda, základní pojmy (politika, moc, politická autorita, politická činnost, politická socializace a participace, politická kultura, občanská společnost), dějiny politického myšlení

8. **Stát a politický systém**
Pojem státu, jeho vznik, funkce, formy a typy; vymezení a struktura politického systému, demokratické a totalitární systémy, dělba moci a ústavní orgány na příkladu ČR, politické strany, volební systémy
9. **Politické ideologie**
Vznik a význam ideologií, ideologie-doktrína-program, staré a nové ideologie, analýza a komparace jednotlivých ideologií
10. **Mezinárodní vztahy**
Mezinárodní vztahy jako vědní obor, mezinárodní systémy, diplomacie, zahraniční politika ČR, mezinárodní organizace, evropská integrace (významné mezníky historického vývoje, instituce a politiky ES/EU)
11. **Právo**
Definice práva a jeho funkce, struktura práva (norma, odvětví, řád, subjekt a objekt práva, zákonnost), právní instituce ČR, Listina základních práv a svobod, evropské a humanitární právo
12. **Veřejné právo**
Ústavní právo, správní právo a sociální zákonodárství, trestní právo
13. **Soukromé právo**
Občanské, rodinné a pracovní právo
14. **Ekonomie a ekonomika**
Ekonomické systémy, vstupy a výstupy, hospodářská politika a její nástroje, ekonomické teorie, daňová politika státu, vývoj české ekonomiky a její postavení na světovém trhu
15. **Makroekonomie**
Tržní ekonomika, kapitálové, pracovní a finanční trhy, makroekonomické ukazatele, bankovníctví, mezinárodní trhy
16. **Mikroekonomie**
Národní hospodářství, obchodní a živnostenské právo; podnik, jeho struktura a řízení, majetek, výrobní činnost, logistika, marketing
17. **Základní filozofické otázky**
Filozofie jako věda, ontologické a gnozeologické otázky, filozofie přírody a člověka
18. **Axiologie a etika**
Základní pojmy (hodnoty a hodnotový žebříček, mravní normy, ideje a vztahy), etika ve filozofickém myšlení, problémy praktické etiky
19. **Řecká filozofie**
Vznik filozofie, přírodní filozofie, sofisté, Sokrates, Platón, Aristoteles
20. **Helénismus a středověká filozofie**
Přechod od antické filozofie ke křesťanské (stoicismus, epikureismus, novoplatonismus), středověká filozofie (křesťanství, patristika, scholastika), arabská filozofie
21. **Renesanční a novověká filozofie**
Renesance a humanismus (věda, politická filozofie, utopie), racionalismus a empirismus, osvícenství
22. **Filozofie 19. století**
Kant a vznik moderní filozofie, německá klasická filozofie, materialismus a idealismus 2. pol. 19. stol.
23. **Filozofie 20. století**
Scientismus a antropologismus ve filozofii, analytická filozofie a fenomenologie, moderní filozofické přístupy v humanitních vědách

24. **Česká filozofie**
Vývoj českého filozofického myšlení, vztah české a světové filozofie, významné osobnosti, současná česká filozofie
25. **Významná světová náboženství**
Religionistika, sociologie a filozofie náboženství, soudobé křesťanství, judaismus, islám, orientální náboženství, moderní náboženské směry
26. **Globální problémy lidstva**
Politické, ekonomické, ekologické, ideologické a sociální konflikty a hrozby současnosti a budoucnosti

Projednáno v předmetové komisi dne 29. 8. 2023.

Schváleno ředitelkou školy dne 1. 9. 2023.

PhDr. Barbora Holubová
ředitelka školy

Mgr. Jiří Urbánek
předseda PK SpV